

ВИСШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС - 6660	13-03-2022

ОТГОВОРИ

на въпросите на Български институт за правни инициативи

от Йордан Минков Дамаскинов съдия в Окръжен съд Русе кандидат за изборен член на Висшия съдебен съвет, Съдийска колегия.

1. На какво, според Вас, мислите, че се дължи фактът, че сред номинираните кандидати за членове на СК на ВСС няма съдии от ВКС и ВАС?

Верен отговор на този въпрос могат да дадат самите върховни съдии. Аз мисля, че върховни съдии не са номинирани, защото не е имало желаещи сред тях да се откъснат от правораздавателната работа и да се посветят на администриране на съдебната власт. Предполагам, че настоящите членове на съдийската колегия, които са върховни съдии, не са сигурни как ще бъде оценена сред съдийската общност тази част от кариерата им. Колегите им от върховните съдилища явно не искат имената им да се свързват с органа ВСС, чийто авторитет намалява сред съсловието.

2. Една от изключително значимите функции на Съдийска колегия е избирането на административни ръководители. Понастоящем единствените критерии при провеждане на тези процедури, към които членовете на колегията са изрично задължени да се придържат, се съдържат в разпоредбите на чл. 194б от ЗСВ във връзка с чл. 59, ал. 1 от Наредба № 1 от 9 февруари 2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт и са - професионална подготовка, управленска компетентност и нравствени качества. Смятате ли, че ВСС трябва да приеме допълнителни и по-подробни критерии, по които да се преценяват кандидатите в тези процедури?

Определено смятам, че ВСС трябва да приеме допълнителни по-подробни критерии, по които да се преценяват кандидатите за административни ръководители. Допустимо е тези критерии да са количествени и формални, които да се вземат предвид при повече кандидати с еднакви професионална подготовка, управленска компетентност и нравствени качества. Например при скорошния избор на председател на Окръжен съд Плевен натежа допълнителния критерий

продължителност на съдийския стаж. Нека това бъде един допълнителен критерий. Също решение на общо събрание на съдиите, което с квалифицирано мнозинство подкрепя един кандидат за председател, да бъде незаобиколим фактор при решението на съдийската колегия кого да избере.

3. Настоящият състав на ВСС стана известен с противоречивата си практика по отношение на избора на магистрати на лидерските позиции в системата, което може да се тълкува дори и като уронване престижа, доверието и авторитета на съдебната власт от самия ВСС. Споделяте ли това мнение? Вие лично какво бихте предприели, за да започнете да градите усещане сред съдиите, а и сред обществеността, че само най-почтените и компетентни Ваши колеги ще бъдат избирани да управляват отделните органи на съдебната система?

Споделям изразеното негативно мнение в първата част на въпроса. Аз бих се доверявал на предпочитанието, което съдиите (тук и по-нататък ще пиша само за съдиите) в общото събрание са изразили, кой кандидат има най-високи професионални и нравствени качества да оглави конкретния съд. Няма да участвам в никакви предварителни договаряния кой кандидат за председател да бъде избран. Когато съдиите и обществеността гледат и слушат процедурата за избор на административен ръководител, трябва да остават с впечатлението, че изборът става по време на заседанието на съдийската колегия, а не предварително по непрозрачни критерии и влияния.

4. Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани избрани за членове на ВСС от Общите събрания на съдии, прокурори и следователи?

Трябва да има такава възможност.

5. В обществото трайно битува мнението, че работата на ВСС е непрозрачна въпреки публичността на заседанията на отделните колегии и на пленума. Какво според Вас е довело до това мнение и с какви мерки то може да бъде коригирано?

Изразеното във въпроса негативно мнение не може да се отнесе към цялостната дейност на ВСС, в частност съдийската колегия. Понякога има

интересни дебати и различни мнозинства. Все пак не са малко случаите, когато решенията очевидно са взети предварително, което няма как да стане без предварителни уговаряния между членовете на съвета. Аз бих огласил на заседания всеки опит от колеги членове на съвета да ме убеждават предварително как да гласувам. Без да ги обвинявам или критикувам, бих ги поканил публично да заявят защо считат определен кандидат за председател за най-подходящ или определено друго решение за най-правилно и защо се налага непрозрачно лобиране сякаш колегията не може да вземе най-правилното решение на самото заседание пред погледа и слуха на колегите си от страната.

б. Ако е момента сте член на ВСС, какво би било Вашето гласуване по основанията за освобождаване от длъжност на главния прокурор, представени от министрите Йорданова и Стоилов, които са публично достъпни?

Все още не е минало заседанието на пленума, не са разгледани по същество доводите и доказателствата, не е изслушан засегнатия. Ако сега отговоря как бих гласувал, бих изпаднал в противоречие с отговорите на предните въпроси, където държа всичко да се решава по време на заседанията на ВСС без предварителни пристрастия. Наред с това, настоящият състав на ВСС не се решава да пристъпи към същинско разглеждане на въпроса и се опитва с процедурни хватки да отлага максимално решението дали прокурор Гешев остава на длъжност главен прокурор на републиката. Твърде възможно е въпросът да остане за решаване от следващия състав на съвета, за който участвам в избори. На този етап мога само да заявя, че предложението на министъра на правосъдието е сериозно подплатено с факти и доказателства и не може просто да бъде отхвърлено като голословно.

б. Какво е мнението Ви за създаването на критерий, според който влизането в системата на съдебната власт да бъде обусловено от натрупан преди това юридически опит/практика - примерно 5 години?

Влизането в системата трябва да става основно чрез института на младши съдията, при което не е необходим предварителен юридически опит. Юридически стаж е необходим за останалите кандидати за влизане в съдебната система, но трябва да е по-кратък от 5 години, примерно 2.

Смятам, че външен конкурс за първоначално назначаване трябва да се ограничи само до районен съд. Тези предложения обаче са свързани с изменения на закона, а аз съм се ограничавал в концепцията си да правя предложения de lege ferenda.

7. Считате ли, че към настоящия момент има необходимост от конституционни изменения в частта за съдебната власт?

Има такава необходимост, но политическата нестабилност прави невъзможна промяна на конституцията. В неопределеното бъдеще трябва да се създадат два висши съвета – съдийски и прокурорски. Висшият съдебен съвет трябва да се състои от мнозинство, желателно квалифицирано, от съдии, избрани от съдии. Членовете, избрани от Народното събрание, не трябва да бъдат действащи съдии.

8. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“.

Разлика във възнагражденията между нивата съдебни органи трябва да има, но не толкова голяма, както е в момента. Реално повишаване на възнагражденията на съдиите от по-ниските нива трябва да залегне като основен начин за постигане на важната цел по-опитни и квалифицирани съдии да искат да останат на по-ниско ниво в системата, където също има нужда от опитни магистрати. Допълнителното възнаграждение за ранг трябва да бъде не символично, а със значителен дял от общия размер на възнаграждението. Критериите за определяне на възнагражденията трябва да бъдат законодателно уредени и таблиците да бъдат публични.

9. По какъв начин елементи от концепцията за общностния съд могат да бъдат въведени в българската правосъдна система, според Вас?

Не мога да отговоря на този въпрос. Не искам да подвеждам избирателите си в област, където нямам нужната компетентност.

ВЪПРОСИ КЪМ СЪДИЯ ЙОРДАН МИНКОВ ДАМАСКИНОВ:

1. *На стр. 8 от концепцията си казвате, че няма пречка да се командироваат съдии не за определен срок, а за определен брой дела. По какъв начин смятате и въз основа на какви критерии трябва да бъде определян този брой дела?*

Това предложение направих воден от опита си като съдия в Районен съд Русе в миналото, когато по график през две седмици пътувах до гр. Бяла и разглеждах предварително насрочени около 20 граждански дела в Районен съд Бяла. Пътувах с обикновена командировъчна заповед на председателя на Окръжен съд Русе. Запитах се защо не се използва този начин съдиите от големия районен съд в окръжния град да помагат на съдиите в малък районен съд в съдебния окръг, който съд е останал с един или двама съдии или изобщо без съдии? Оказа се, че има пречка и това е ЕИСС. Забелязах при срещите в страната, че срокът от 3 месеца, за който съдия може да бъде командирован без негово съгласие, се възприема като дълъг от командирования съдия, а председателят на окръжния съд не се чувства комфортно да издава подобна заповед. Какъв да бъде броят на делата зависи от натовареността на малкия районен съд, на който трябва да се помогне. Преценката е на председателя на окръжния съд. ЕИСС трябва да може да допусне командирования районен съд за разглеждане на примерно 10 дела на всеки три месеца, да бъде включен в случайното разпределение. Предполагам, че предстоящото централното разпределение на заповедните производства между всички съдии в страната, ще направи възможно в ЕИСС да се действа по посочения начин. Предложението ми е проблематично за командироване в по-горен съд като окръжен, където може да се приложи само за първоинстанционни дела.

2. *На стр. 10 заявявате, че за следващия ВСС остава да анализира заключенията на ЕСПЧ по делото на съдия Мирослава Тодорова и да набележи мерки за недопускането в бъдеще на подобни случаи на откровено паралегални дисциплинарни производства. Какво е мнението Ви като съдия на този етап (т.е. преди изготвянето на проучване) какви са подходящите мерки за изменение на процедурите за дисциплинарни производства срещу магистрати, които биха превантивирали използването им за натиск срещу магистрати?*

Няма нужда да се изменят процедурите за дисциплинарни производства. Те съдържат гаранции за защита на съдиите, привлечени към дисциплинарна отговорност. Случаят със съдия Тодорова от СГС е показателен и трябва да се анализира в светлината на решението на ЕСПЧ, защото ѝ беше наложено най-тежкото дисциплинарно наказание при положение, че не е била единствената в съда с подобни нарушения, а целта на дисциплинарната репресия е била да бъде смачкана като съдия и като личност, само защото се е осмелила да надигне глас срещу авторитаризма и потъпкването на независимостта на съдиите. Това, което трябва да се промени, е бързината на дисциплинарните производства и еднаквото прилагане на нормите за дисциплинарна отговорност. Необходимо е дисциплинарните производства да се бъдат много бързи и много справедливи. Бързи, защото по време на дисциплинарно производство съдията продължава да правораздава, въпреки че изпитва безпокойство за развитието на дисциплинарното производство, тоест качеството на правораздаването му по това време може да се влоши. А какво става, когато дисциплинарното производство продължи с години, каквито случаи има? Когато един съдия показва системни слабости в работата си, особено забавяния при движението и произнасянията, първо трябва да се потърсят причините в организацията на работата на съда, взетите или невзетите мерките за подкрепа за натоварените съдии, и едва след това да се търсят причините в индивидуалните особености на съдията – способността му да работи ефективно. Законът наистина предвижда при определяне на вида и размера на дисциплинарното наказание да се вземат предвид и индивидуалната натовареност на привлечения към дисциплинарна отговорност съдия, както и натовареността на органа на съдебната власт, в който е извършено нарушението. В тази насока констатациите на наказващите органи обикновено са формални и не са в подкрепа на съдията. Коефициентите за натовареност според времето за разглеждане на делата задължително трябва да се вземат предвид, а нямам впечатление това да се прави сега. Няма как да се приеме за справедливо дисциплинарно наказание на съдия, който се бави, ако той е по-натоварен от своите колеги като брой дела и като коефициент за натовареност. Изпълнението на наложено за първи път дисциплинарно наказание задължително трябва да бъде отложено от наказващия орган за срок до 6 месеца при прилагане на индивидуален план за професионално развитие, който включва мерки за преодоляване на специфични нужди и установени

недостатъци в работата и подготовката на съдията. Този институт за подкрепа на съдията трябва да се „съживи“. Изобщо трябва да си даваме ясна сметка, че стремежът към бързина и страхът от дисциплинарно наказание обективно водят до снижаване качеството на съдебните актове в натоварените съдилища, няма как да бъде иначе. Към всеки съдия трябва да се подхожда с уважение и хуманно при базова презумпция, че работи добросъвестно, не да се търсят само слабостите в работата, а постиженията му да остават незабелязани.

3. *В концепцията си говорите за възнагражденията на магистратите и бюджета на съдебната власт. Маркирате редица проблемни елементи. Смятате ли, че реалното въвеждане на програмно бюджетирание в съдебната власт би било решение на проблемите и би повишило увереността на Министерството на финансите и на народните представители в обосноваването на поисканите в повече средства за съдебната система?*

Съгласен съм, че програмното бюджетирание поне за 3-5 години напред във времето би повишило убедителността на годишните проекто-бюджети на ВСС. Не разбирам от финанси и бюджети, поради което не съм споменал така модерното „програмно бюджетирание“ в концепцията си. А има ли програмно бюджетирание в другите ведомства на бюджетна издръжка и в цялата държава?

Yordan Minkov
Damaskino
v

Digitally signed
by Yordan
Minkov
Damaskinov
Date: 2022.06.12
16:20:22 +03'00'